

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна Заочна	Навчальний рік/семестр	1-й рік/ II семестр 2022/2023 навчальний рік
-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------------------	---

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	Вступ до слов'янської філології
Кафедра	Філології (українське відділення)
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізації «Українська мова і література»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 20 (денна форма навчання), 6 (заочна) Семінарські/практичні заняття: 10 (денна форма навчання) Самостійна робота: 60 (денна форма навчання), 84 (заочна)
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Барань Є. Б., доктор філософії в галузі мовознавства, доцент barany.erszebet@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Вступ до мовознавства та основи наукових досліджень, вступ до літературознавства
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні	Курс «Вступ до слов'янської філології» призначений для студентів першого року навчання і належить до нормативних навчальних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки.

**результати
навчальної
дисципліни,
основна
тематика
дисципліни**

Мета викладання дисципліни – подати студентові інформацію про сучасні слов'янські народи, їх мови, історію як матеріальної, так і духовної культури, а також демографічну характеристику, без чого важко правильно зрозуміти та оцінити сучасний рівень розвитку української філології, а також місце української культури у контексті загальнослов'янської. Практичні заняття дозволять студентам навчитися розрізняти й визначати тексти, написані будь-якою слов'янською мовою.

Завдання дисципліни – з'ясувати основні дані про історію (від праслов'янської доби) та сучасний стан слов'янських мов та літератур, фольклору; ознайомити студентів з головними віхами в історії слов'янської філології, а також з розвитком слов'янської писемності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних компетентностей**:

- ЗК 1 здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності;
- ЗК 2 здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань;
- ЗК 3 здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК 4 здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- ЗК 5 уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 7 здатність працювати в команді та автономно;
- ЗК 9 цінування мультикультурності та повага до неї;
- ЗК 11 знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **фахових компетентностей**:

- ФК 7 здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах спілкування;
- ФК 8 здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань;

- ФК 10 здатність збирати й аналізувати, систематизувати та інтерпретувати мовні факти, інтерпретувати та перекладати тексти;
- ФК 11 здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- ФК 14 здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1 використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;
- ПРН 2 аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії України та сучасного суспільного життя;
- ПРН 3 ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- ПРН 4 організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- ПРН 7 застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань;
- ПРН 9 знати норми української літературної мови та вміння їх застосовувати у практичній діяльності;
- ПРН 13 вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (зокрема представниками інших культур) державною мовою, усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички;
- ПРН 15 здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;
- ПРН 16 уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства;
- ПРН 19 володіння професійними якостями педагога.

Тематика дисципліни

Філологія – комплекс наукових дисциплін. Філологія в античному світі, в середньовіччі і в наші дні. Основна проблематика курсу та його місце в системі інших дисциплін. Сучасні слов'янські народи, їх етнічна близькість, наукові та культурні осередки. Слов'янські мови, їх генетична спорідненість та класифікація. Національні атласи слов'янських мов і загальнослов'янський лінгвістичний атлас. Праслов'янська мова, періодизація її історії. Найдавніша територія слов'ян та її подальші розширення. Діалектне членування праслов'янської мови. Зв'язки слов'ян із сусідніми народами за даними мови. Ономастика про давніх слов'ян. Відомості про слов'ян у античних та східних авторів. Археологічні дані про слов'ян. Матеріальна та духовна культура давніх слов'ян. Соціальна

	структура давньослов'янського суспільства. Виникнення слов'янської писемності. Найдавніші слов'янські рукописи. Історія слов'янської філології. Сучасний стан славістики, її актуальні завдання.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Опитування на практичних заняттях, перевірка самостійних робіт, опрацювання наукових статей та монографій, доповіді, презентації, модульні контрольні роботи.
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум). Самостійна робота студента (тези наукових статей, підготовка доповідей і презентацій) – 20 балів. Модульні контрольні роботи – 50 балів. Разом: 100 балів Залік Технічне забезпечення: Classroom дисципліни Код Classroom
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	1. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності. Київ: Академія, 2002. 154 с. 2. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології. Київ: Академія, 2008. 344 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Luchyk_Vasyl/Vstup_do_slovianskoi_filologii.pdf 3. Непокупний А. П. Балтійські родичі слов'ян. Київ: Наукова думка, 1979. 184 с. 4. Німчук В. В. Київські глаголичні листки. Найдавніші пам'ятки слов'янської писемності. Київ: Наукова думка, 1983. 199 с. 5. Петров В. П. Етногенез слов'ян: джерела, етапирозвитку і проблематика. Київ: Наукова думка, 1972. 212 с. 6. Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Київ: Академія, 2001. 152 с. 7. Семенов О. М. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 190 с. https://xp4stm90bvzr.frontroute.org/s11/7/2/0/5/5/72055.pdf Інформаційні ресурси http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm